

ה:

עין משפט
גד מצוה

כב א מ"י פ"ח ס"ג
דעת הלכה ד:
כב ב מ"י פ"ח ס"ג
סוטה הלכה ד ה
ספד פסין ט טו"ע א"ר
ס"ק קמ"ט ע"י 1:

- תורה אור השלם**
1. ולשאת ולספח ולבקר: יקרא יו"ט
  2. ועל כל הדרים קרבים ועל כל הנבעות הנשאות: ישעיהו ב' י' והיה כל העוה כביק"ך יבוא להשתחוה לו לאגרת סוף ובר קלום ואמר ספרני נא אל אחת הכחות לאבל פת לחם: שמואל א ב' י' וברו אלהים רוח נשברה לב נשבר ונרבה אלהים לא תבוה:
  3. תהיה א"י י"ט
  4. ובה תודה יבדני ויש דרך ארצו ביטע אלהים: תהלים נג ויצאה מביתו ודלבה והיתה לאש אחר:
  5. וברם כ"ב

המקנא פרק ראשון סוטה

מסורת הש"ס

(א) (שבתות ו: 1) (2) סנהדרין פ"ג ע"ג (3) מ"ק ה' (ד) פ"ח ל"ג (5) ספד הל' (ממ"ר) (1) ודברים נ"ד (2) דף ג"ג: (3) ועיין סוף קידושין י"ג ד"ה מלא ותוס' מנחות פ"א ד"ה יבס' (4) ע"י רש"י, (5) דף י"ג וי"ד.

הגהות הב"ח

(א) ג"כ אל מקרי וס"י כ"ב וס"י כס"ן כמו מ"ט ס"ה לזכר פירושו שס"ט דרכי כדרכי השם אל מקרי וס"י כס"ן אל כס"ן מעיין שומת כ"ד: (2) ר"י ד"ה פסחתי וי' נא (בגמ' א"ת) ח"ט וי"ב פ"ח בגזירות: (3) ע"י ר"י ל"ח וי' דוקא ל"ב כדאמרי' בשמעתין כ"ל ויבית משום דמיה עילוי ל"ב נמחק: (4) ר"י ח"ט וי' אל דמיה להכא דבין ח"ט וי"ב פ"ח בגזירות: (5) ר"י כ"ד נמורה גזירת א"ת ויבית א"תעט בפרשת יבמת מדין:

מוסף רש"י

ובחי' ל"ן רכס משמע (סנהדרין פ"ג: 1) לא תבזה. ל"ן דרכך לנתיבותי. כל השם אורחותיו. מהשגח הפסד מל"ה כנגד סנהדרין וס"י ע"ה כנגד הפסדי' וס"י כמו שזן (מ"ד פ"ג: 1).

הא גופא קשיא. תימה לרבי אמאי לא נקט הכא לישנא דרש' מס' מכות (דף ב'.) כ"ד העדים נעשים וזממין כ"ד אין העדים נעשים וזממין מנעו ליה הכא נמי הוה ליה למימר הכי כ"ד מקנא לה כ"ד אין מקנא לה מנעו ליה והס' מתרן שפיר אכל הכא אפילו לפי המירון הוה ליה למימני כ"ד אין מקנא לה וגרלה דלכ"י לא פריך הכא משום דמי' למימר אל תדברי דרשא פירושו סמירה היינו קינו גמור ואמי שפיר לישנא דכ"ד מקנא לה ולא קשיא מדי אללא רשא לסיפא וה"פ הכא אלמלא פירוש דמתי' דייבור סמירה הוא ומתני כ"ד מקנא ולשון נקי הוא דמתן בפרק קמ"ה דמכות (דף י"ג.) ר"ה מדברת ומפרש בנמי' ממי מדברת נסתרה א"כ מיקיש סיפא דמתני דיברה עדין מותרת לביטה ואי פירוש דדיבור דיבור ממש הוא ולפי הירושלמי משמע דנעו למרו' דיבור דרשא סמירה אללא נקט לשון נקי והכי איתא הס' סוף דבר שמדבר עמו הא אם נסתרה עמו ולא דברה אין סמירה כלום פירוש נסתרה דבורה אלא מימר לך אפי' דברה עמו ולא נסתרה עדין מותרת לביטה לשון נקי הוא מתי' פ"י דיבור דרשא לשון נקי מיהו דסיפא אית לן למימר על כרחן דיבור ממש:

לאחר וי"א י"ב. אין להקשות מפרק האשה שנפלו לה נכסי (מכות דף פ"א.) בשמעתי' דשומרת יבם דפריך הס' והא עיני' לכשתנשא לאחר מטלי מה שכתוב ל"י אמר רב אשי יבם כמו אחר דמי דלענין לשון מתי' צ"ד שז"ה כחצר אכל נחצר דקרא אין האח ככלל והכי נמי משמע בפרק אין מקדישין (ערכין דף ה':) דקתני אם מוכר את השדה לזכר אחר לאחר ולא נגן או אינו אלא לאחר ולא נחצר כשהוא אומר איש הרי את אמור הא מה אני מקיים לאחר לאחר ולא נגן דמשמע עממא דכתיב איש הא לאו הכי לא הו' את ככלל אחר וי"ש גבי יבם דנא מכה נשואי אחיו דלאו אחר הוא והכי אמרינן נמי בפ"ק דקידושין (דף י"ג:) אמר קרא פן ימות בלתימה ואיש אחר יקחה מתקף לה רב שיבא בריה

ולשאת ולספח. על ידי שמנשא עצמו בא ל"די ספח שאינו עיקר נשאו' ועל[כל] הדרים הרמים ועל[כל] הגבעות הנשאות ואין ספח אלא טפילה שנאמר 'ספחני נא אל אחת הכהונות לאכל פת לחם' א"ר יהושע בן לוי בא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקב"ה שבשעה שביית המקדש קיים אדם מקריב עולה שבר עולה בידו מנחה שבר מנחה בידו אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם שנאמר 'ובחי אלהים רוח נשברה ולא עוד אלא שאין תפלתו נמאסת שנאמר 'לב נשבר ונדכה אלהים לא תבוה' ואמר ריב"ל 'כל השם אורחותיו בעולם הזה וזכה ורואה בישועתו של הקב"ה שנאמר 'ושם דרך אראנו בישע אלהים אל תקרי (6) ושם אלא ושם דרך: [כיצד מקנא לה כו']: הא גופא קשיא אמרת אמור לה בפני שנים אל תדברי עם איש פלוני זה אלמא דבור סתירה הוא והדר תני דיברה עמו עדיין מותרת לביטה ומותרת לאכול בתרומה אלמא דבור לא כלום הוא אמר אביי 'הכי קאמר אל תדברי ודברה אל תדברי וגמרתה' (7) (ולא כלום) אל סתרי ודברה עמו עדיין מותרת לביטה ומותרת לאכול בתרומה נכנסה עמו לבית הסתר ושהתה כרי טומאה אסורה לביטה ואסורה לאכול בתרומה: ואם מת חולצת: אמאי תתייבם נמי יבומי אמר רב יוסף אמר קרא 'ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר לאיש אחר ולא ליבם א"ל אביי אלא מעתה חליצה נמי לא תיבעי א"ל אביי איתיה לבעל מי לא בעיא גט השתא נמי תיבעי חליצה ואית דאמרי אמר רב יוסף רחמנא אמר ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר דלא ליסתריה לביטה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי אמר ליה אביי אלא מעתה לאחר לא תינשא דלא תיסתריה לביטה אמר ליה מי

דבר יגרשנה כספר כריתות וילאה מביטו ויבכל ד' שחא מביטו בין ע"י גירושין בין ע"י מיתה אם בלא לנישא לאיש אחר הנשא ולא ליבם שאינו אחר אללא נשואין של זו שמכה נשואי ראשון היא נזקקת לו: אי פני חליצה נמי לא סיבעי. דהא פטרה רחמנא ושרייה לאיש אחר ככל ענין שחא מביטו אחר שנמארה בה ערות דבר: אילו איסייה לבעל. מי משתריא בלא גט הא כתיב וכתב לה ספר כריתות(8) אפי' מלא בה ערות דבר כריתות בעיא השחא נמי בעי' חליצה דייבם במקום בעל קאי: אי דאמרי. דהכי שני רב יוסף לעיל רחמנא אמר כו' ליה לבעלה לגרשה מביטו כשחא בה ערות דבר כי היכי דלא תיסתרי' לביטה כדאמר לעיל(9) ונתא בביתא כי קריא לשוממא: מי

דבר יאדיי איתא מאן אחר יבם ומשי דיבם לא מקרי אחר (10) אללא קשיא מפרק האומר (קדושין דף סו:) דנפקא לן מהכא בפרק האומר דלא חפסי קדושין נחוחת אשה אימר דאליטריך קרא דוקא ליבם (11) משום דמיה עילוי ל"ב כדאמרי' בשמעתי' ואכתי אחות אשה מנגן ועוד תקשה דהכא אע"ג דכתיב איש אחר ממעטינן יבם ובערכין מרבינן יבם מאיש וממעטינן בן מאחר וא"ת מאיש וממעטינהו כפי האומר (ג"י ט"ז) קרובים ומלאה יבם סוף סוף ואיש אחר יקחנה מאי דרשנא ביה: **לאחר** וי"א י"ב. אי קשיא והא האי קרא נסוטה ודאי ע"י עדים דילפינן דבר דבר ממזמן בסוף ספקת גיטין (דף ג'.) וסוטה ודאי אמר בפ"ק דיבמות (דף י"א:) דפטורה בלא חליצה אללא ליואלת משום סמירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב בה: **אילו** איתיה אבע"ב מי לא בעיא גט. הקשה רבי נחש ר' אבהו בר מרדכי ו"ל והא סוטה ודאית ואילונית היבא דהכיר בה ושתה סריס דבעו גט מבעל היבא דאיתיה ואפ"ה פטורות מיבם בלא חליצה ויש לתרן סוטה ודאית לא דמיה להכא (12) כיון דטומאה סתם הכי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוא דפטורות ואשת סריס ואילונית היבא דאיתיה לבעל שרי ליה ואפ"ה אימעוט בפ"ק דיבמות 'מדין יבום דלא כר'י בהו כלל אללא סוטה ספק לא אימעוט אללא גבי אסורה דבעל וקמשמע לן קרא כיון דנא מכה נשואי אחיו הרי הוא במקום בעל דאסורה לו ליבם אללא חליצה בעיא: **דלא** 'יסתריה לביטה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי. רבינו מנחם הטעים דבריו ופירש רחמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסמור: מי

דבר יגרשנה כספר כריתות וילאה מביטו כלומר ובכל ד' שחא מביטו בין ע"י גירושין בין ע"י מיתה אם בלא לנישא לאיש אחר הנשא ולא ליבם שאינו אחר אללא נשואין של זו שמכה נשואי ראשון היא נזקקת לו: אי פני חליצה נמי לא סיבעי. דהא פטרה רחמנא ושרייה לאיש אחר ככל ענין שחא מביטו אחר שנמארה בה ערות דבר: אילו איסייה לבעל. מי משתריא בלא גט הא כתיב וכתב לה ספר כריתות(8) אפי' מלא בה ערות דבר כריתות בעיא השחא נמי בעי' חליצה דייבם במקום בעל קאי: אי דאמרי. דהכי שני רב יוסף לעיל רחמנא אמר כו' ליה לבעלה לגרשה מביטו כשחא בה ערות דבר כי היכי דלא תיסתרי' לביטה כדאמר לעיל(9) ונתא בביתא כי קריא לשוממא: מי

דבר יאדיי איתא מאן אחר יבם ומשי דיבם לא מקרי אחר (10) אללא קשיא מפרק האומר (קדושין דף סו:) דנפקא לן מהכא בפרק האומר דלא חפסי קדושין נחוחת אשה אימר דאליטריך קרא דוקא ליבם (11) משום דמיה עילוי ל"ב כדאמרי' בשמעתי' ואכתי אחות אשה מנגן ועוד תקשה דהכא אע"ג דכתיב איש אחר ממעטינן יבם ובערכין מרבינן יבם מאיש וממעטינן בן מאחר וא"ת מאיש וממעטינהו כפי האומר (ג"י ט"ז) קרובים ומלאה יבם סוף סוף ואיש אחר יקחנה מאי דרשנא ביה: **לאחר** וי"א י"ב. אי קשיא והא האי קרא נסוטה ודאי ע"י עדים דילפינן דבר דבר ממזמן בסוף ספקת גיטין (דף ג'.) וסוטה ודאי אמר בפ"ק דיבמות (דף י"א:) דפטורה בלא חליצה אללא ליואלת משום סמירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב בה: **אילו** איתיה אבע"ב מי לא בעיא גט. הקשה רבי נחש ר' אבהו בר מרדכי ו"ל והא סוטה ודאית ואילונית היבא דהכיר בה ושתה סריס דבעו גט מבעל היבא דאיתיה ואפ"ה פטורות מיבם בלא חליצה ויש לתרן סוטה ודאית לא דמיה להכא (12) כיון דטומאה סתם הכי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוא דפטורות ואשת סריס ואילונית היבא דאיתיה לבעל שרי ליה ואפ"ה אימעוט בפ"ק דיבמות 'מדין יבום דלא כר'י בהו כלל אללא סוטה ספק לא אימעוט אללא גבי אסורה דבעל וקמשמע לן קרא כיון דנא מכה נשואי אחיו הרי הוא במקום בעל דאסורה לו ליבם אללא חליצה בעיא: **דלא** 'יסתריה לביטה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי. רבינו מנחם הטעים דבריו ופירש רחמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסמור: מי

